

KARTA EWIDENCYJNA ZABYTKU NIERUCHOMEGO NIEWPISANEGO DO REJESTRU ZABYTKÓW

3. Miejscowość

GOŁĘBICE

1. Nazwa

**Historyczny układ ruralistyczny wsi wraz z terenem,
na którym jest znaczna ilość zabytków
archeologicznych**

2. Czas powstania

pradzieje, 1335, 1837, 1945

9. Materiały graficzne

4. Adres (ulica, nr posesji)

5. Przynależność administracyjna

Województwo **DOLNOŚLĄSKIE**

Powiat **OLEŚNICKI**

Gmina **DZIADOWA KŁODA**

6. Współrzędne geograficzne

51°10'43"N 17°41'37"E

7. Użytkowanie obecne

**mieszkalne
rolnicze**

8. Stan zachowania

4

10. Istniejące zagrożenia, najpilniejsze postulaty konserwatorskie

Poprzednie nazwy miejscowości: 1335 r. - Galowiz; 1420 r. - Galewicz; ok. 1739 r. - Galbitz; 1785 r. - Galbiz; poł. XVIII w., do 1945 r. - Galbitz.

Znaczenie i pochodzenie nazwy wsi: Nazwa pierwotna związana jest z imieniem lub nazwiskiem właściciela. Późniejsza nazwa niemiecka jest przekształceniem nazwy pierwotnej. Obecna nazwa, nadana po 1945 roku, nie ma uzasadnienia historycznego. Odpowiedniejsza wydaje się nazwa Galewice lub Galowice.

Historia wsi i dóbr: W 1335 r. pierwsza wzmianka o miejscowości. W 1830 r., 1845 r. wieś Gołębice należy do Majoratu Radzowice. W 1837 r. spłonął tu browar i w 1845 r. stała jeszcze słodownia. W latach 1891, 1909, 1912, 1926 w Gołębicach znajduje się majątek rycerski należący do majoratu w Radzowicach. W 1930 r. majątek rycerski został wydzielony przez Śląskie Towarzystwo Ziemskie.

Widlica o osi północny zachód - południowy wschód. Pomiędzy jej ramionami płynie rzeczka Miłka. Zabudowa zagrodowa, luźna. Większość zagród usytuowana jest po wewnętrznej stronie dróg w niewielkim od nich oddaleniu. Połączenie zagród z drogami zapewniają drogi dojazdowe, osobna dla każdej zagrody. Układ planistyczny wsi stanowi kontynuację układu wsi Lipka oraz Miłowice.

Wykaz stanowisk archeologicznych:

1/11/78-34 osada- V okres epoki brązu, okres halsztacki.

2/12/78-34 osada- II-III w.

8/17/78-34 ślad osadnictwa- pradzieje

10/19/78-34 ślad osadnictwa- mezolit

11/20/78-34 ślad osadnictwa- pradzieje, osada – p.o. wpływów rzymskich, osada- XV-XIV w. p.n.e.

16/23/78-34 ślad osadnictwa- pradzieje

18/25/78-34 osada- późny okres wpływów rzymskich, osada- XIV- XV w.

Bibliografia:

• Fischer Ch. F.: Geographisch-statistisches Handbuch Uber Schlesien und die Grafschaft Glatz; Breslau-Jauer 1818.

• Knie J.: Alphabetisch-statistisch-topographische Ubersicht der Dorfer, Flecken, Stadte und anderen Orte der konigliche Preussische Provinz Schlesien, Breslau 1845.

• Lutsch H.: Verzeichnis der Kunstdenkmaler der Provinz Schlesien, Bd II, Die Kunstdenkmaler der Landkreise des Reg.- Bezirks Breslau, Breslau 1889.

• Neuling H.: Schlesiens Kirchorte und ihre kirchlichen Stiftungen, Breslau 1902.

• Wytyczne konserwatorskie do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Dziadowa Kłoda, Wrocław 1999.

• Zimmermann F. A.: Beytrage zur Beschreibung von Schlesien, Brieg t. IV 1785; t.VII 1787.

Materiały kartograficzne:

• Messtischblatt, pomiar 1887, nowelizacja 1929, wydanie 1937-1940.

Istniejące zagrożenia: Degradacja układu ruralistycznego związana z współczesną zabudową różnego typu, dogęszczanie i wprowadzanie nowej zabudowy na terenach historycznie niezabudowanych, rozbiórki i przebudowy budynków historycznych oraz ich modernizacja z wykorzystaniem współczesnych, niezgodnych z lokalną tradycją materiałów budowlanych. Inwestycje wymagające prac ziemnych.

Postulaty konserwatorskie: Utrzymanie układu wsi, zachowanie dominant, skali zabudowy, jej historycznego rozplanowania, tradycyjnych brył, formy, użytych materiałów i artykulacji elewacji.

11. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

12. Opracowanie karty ewidencyjnej (autor, data i podpis)

czerwiec 2023

Justyna Kość